

Särskild granskning

Utbetalda medel till Studieförbund

KPMG AB

2020-12-03

Antal sidor 27

Särskild granskning
KPMG AB
2020-12-03

1 Innehållsförteckning

2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Uppdrag	2
2.3	Metod	3
3	Allmänt om Ibn Rushd Studieförbund	4
3.1	Registrerad arbetsgivare	4
4	Regelverk och styrande dokument	5
4.1	Bokföringspliktig verksamhet	5
4.2	Särskilda villkor för stadsbidrag till studieförbund	6
4.3	Inbetalningars redovisning hos Ibn Rushd	7
4.4	Utbetalningspolicy Ibn Rushd studieförbund	7
5	Iakttagelser från utredningen	10
5.1	Kostnadsersättningar till föreningarna	10
5.2	Löner och arvoden	19
5.3	Studiecirklar och andra arrangemang	23
6	Analys av iakttagelser från utredningen	23
6.1	Arbetsgivarregistrering och bokföring av löner m.m.	23
6.2	Utbetalda löner och arvoden	24
6.3	Studiecirklar och andra egna arrangemang	25
6.4	Kostnadsersättningar	25
7	Slutsats	26

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Sedan 2019 har Social resursnämnd i sitt reglemente ett uppdrag att besluta om bidrag till studieförbunden. Tio studieförbund ansöker årligen om medel från Social resursnämnd för folkbildningsverksamhet i Göteborg. Social resursförvaltning handlägger ansökningar och beräknar bidrag baserad på studieförbundens verksamhet det föregående året. Bidrag betalas ut två gånger om året.

Nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att genom riktade insatser väsentligt förstärka kontroll och uppföljning av utbetalda medel till studieförbundet Ibn Rushd.

2.2 Uppdrag

KPMG har fått i uppdrag Social resursnämnd att göra en särskild granskning av utbetalade bidrag till Studieförbundet Ibn Rushd Distrikt Västra från Social resursnämnd.

Dessa medel har betalats till Ibn Rushd Distrikt Västra men studieförbundet har därefter varit fritt att använda det i egen folkbildningsverksamhet, för kulturarrangemang eller som kostnadsersättning till medlemsföreningar och samarbetsorganisationer för folkbildningsverksamhet och kulturarrangemang inom dessa. Uppdraget blir att följa dessa medel och undersöka:

- För vilken verksamhet medlen använts inom Ibn Rushds egen organisation
- Till vilka organisationer (organisations- och kontonummer) medel betalats ut
- För vilken verksamhet inom dessa organisationer medlen använts (namn på studiecirkel eller arrangemang)
- Översiktlig granskning av att Ibn Rushds rutinbeskrivningar gällande ekonomi

Detta innebär:

- En särskild och fördjupad kontroll av samtliga utbetalda medel till Ibn Rushd Distrikt Västra.
- Avstämning mot underliggande verifikat i bokföring samt eventuellt övrigt uppföljningsmaterial.
- Granskning och redogörelse av Ibn Rushd Distrikt Västras resultat- och balansräkningar för 2018-2019.
- Analys av hur Social resursnämnds utbetalade medel har fördelats mellan kostnadsersättningar till medlemsföreningar och samarbetspartner och studieförbundets egna kostnader. I analysen ska belopp och mottagare framgå.
- Analys av utveckling av lönekostnader och antalet anställda.
- Avstämning av kontrolluppgifter för Ibn Rushd Distrikt Västras anställda jämfört med resultaträkningen.

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

Uppdragstagare behöver i första hand inhämta information från Ibn Rushd, men därefter även de organisationer som har mottagit medel från Ibn Rushd för folkbildningsverksamhet i Göteborg.

2.2.1 Förutsättningar och begränsningar i KPMGs uppdrag

Uppdraget är inte en revision eller översiktlig granskning enligt ISA (International Standards on Auditing). Resultatet av vårt arbete begränsas till slutsatser kring den information och material som tillhandahållits inom ramen för uppdraget. Det innebär att nedan presenterade slutsatser skulle kunna ändras, helt eller delvis, om nytt material eller nya uppgifter framkom efter denna rapportens avlämnade. Insatsen är vidare till sin art och omfattning begränsad till sådant som Uppdragsgivaren bedömt bäst tillgodose dennes behov av information.

En förutsättning för att KPMG skall kunna genomföra uppdraget under angiven tidsperiod och svara på samtliga uppställda granskningspunkter är att vi får tillgång till den dokumentation som efterfrågas. Uppstår förseningar som KPMG ej kunnat påverka riskerar granskningen försenas alternativt att svar ej kan ges på samtliga granskningsfrågor.

Det är uppdragsgivaren som ansvarar för de slutliga bedömningarna av de omständigheter och sakförhållanden som framkommer i denna rapport samt för de beslut om åtgärder som kan komma att vidtas med hänvisning till denna rapport.

KPMG ansvarar inte för att uppdatera innehåll eller slutsatser i denna rapport efter tidpunkten för dess avgivande.

KPMG har enbart tagit med material som inkommit från Ibn Rushd till och med den 27 november 2020.

2.3 Metod

Arbetet har genomförts av specialister med lång erfarenhet av att utreda misstänkta/påstådda ekonomiska oegentligheter inom offentlig sektor.

Arbetet har bedrivits genom dokumentanalys samt genomgång av visst räkenskapsmaterial. Vidare har genomförts samtal med de två kontaktpersonerna som varit behjälpliga från Distrikt Västra, där den ena sköter bokföringen och den andra är driftansvarig. KPMG har inte intervjuat eller varit i kontakt med företrädare för någon förening som erhållit utbetalning från Ibn Rushd Distrikt Västra. Dokument som analyserats har bland annat varit vissa styrande dokument, avtal, fakturor samt annat bokföringsmaterial.

KPMG har inte genomfört någon genomgång av underlag och annan information tillgänglig i Ibn Rushds Distrikt Västras lokaler. Dokumentation och annat underlag har framtagits av Ibn Rushds personal.

3 Allmänt om Ibn Rushd Studieförbund

Ibn Rushd Studieförbund¹ är en ideell förening med säte i Stockholm som enligt registrerade uppgifter har mellan 50-99 anställda och 7 aktiva arbetsställen. Föreningen är inte registrerad hos Bolagsverket, utan endast införd i SCB:s företagsregister den 2001-10-16. Förutom studieförbundet i Stockholm, nedan kallat Kansliet, finns det ytterligare 6 distrikt runt om i landet som var och en utgör egna juridiska personer såsom registrerade ideella föreningar med unika organisationsnummer.

Förening	Verksamhetsadress
IBN RUSHD STUDIEFÖRBUND KANSLI	SUNDBYBERG SVÄGEN 1C SOLNA
IBN RUSHD STUDIEFÖRBUND DISTRIKT NORRA	CENTRALGATAN 14 SUNDSVALL
IBN RUSHD STUDIEFÖRBUND DISTRIKT VÄSTRA	HISINGSGATAN 28 GÖTEBORG
IBN RUSHD STUDIEFÖRBUND DISTRIKT SÖDRA	FAGERSTAGATAN 1D MALMÖ
IBN RUSHD STUDIEFÖRBUND DISTRIKT GSU	RINKEBYTORGET 8 1 SPÅNGA
IBN RUSHD STUDIEFÖRBUND DISTRIKT MITT	STORA GATAN 18 VÄSTERÅS
IBN RUSHD STUDIEFÖRBUND DISTRIKT ÖSTRA	SKÄGGETORPS CENTRUM 1 A LINKÖPING

3.1 Registrerad arbetsgivare

Av de sju studieförbunden ovan är det endast Kansliet som är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket. I årsboksluten för distrikten redovisas emellertid löner och övriga personalkostnader som om arbetsgivarregistrering skulle ha förelegat även för dessa. Endast i not² anges det verkliga förhållandet i distriktens årsbokslut. Se nedan ett utdrag från Distrikt Västras årsbokslut 2019:

"Not 2 Anställda och personalkostnader

Samtliga i personalen är anställda i kansliet, Ibn Rushd studieförbund (802411-0762), men verksamma i Ibn Rushd Studieförbund Distrikt Västra."

Av huvudbok för Distrikt Västra, avseende perioden januari 2018 till och med augusti 2020, framgår att det har bokförts kostnad för lön, arvode, semesterlön, sjuklön, arbetsgivaravgifter etc. som om det förelegat ett anställningsförhållande mellan Distrikt Västra och personalen. De bokförda posterna utgörs av avräkningar mellan Distrikt Västra och Kansliet och underliggande verifikation består, med ett fåtal undantag, av en bokföringsorder.

Med det räkenskapsmaterial som har tillhandahållits, har det inte gått att avgöra från vilken förening löner och arvoden har utbetalats.

¹ Ibn Rushd Studieförbund org.nr. 802411-0762

² Noter framgår under avsnitt Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

4 Regelverk och styrande dokument

4.1 Bokföringspliktig verksamhet

En ideell förening kan vara bokföringsskyldig enligt 2 kap. bokföringslagen om tillgångarnas marknadsvärde överstiger 1,5 miljon kronor, om föreningen bedriver näringsverksamhet eller om föreningen är moderföretag i en koncern. När föreningen prövar om tillgångarna överstiger gränsvärdet 1,5 miljon kronor ska varje tillgång tas upp till ett värde som motsvarar vad tillgången kan ge vid en försäljning under normala förhållanden (marknadsvärdet). Föreningens skulder ska inte dras av vid beräkningen.

En ideell förening som är bokföringsskyldig ska följa bokföringslagen och BFN:s normgivning. Bokföringsskyldigheten omfattar all verksamhet i föreningen, och innebär att föreningen ska upprätta en öppningsbalansräkning när bokföringsskyldigheten inträder eller när grunden för sådan skyldighet ändras, bokföra alla affärshändelser löpande, se till att det finns verifikationer för alla bokföringsposter, se till att det finns systemdokumentation och behandlingshistorik, arkivera all räkenskapsinformation och sådan utrustning som behövs för att presentera räkenskapsinformationen samt avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning, ett årsbokslut eller ett förenklat årsbokslut.

4.1.1 Verifikation

Av bokföringslagen framgår att en affärshändelse är en förändring i storleken eller sammansättningen av ett företags förmögenhet som beror på företagets ekonomiska relationer med omvärlden.

För varje affärshändelse ska det finnas en verifikation. En sådan definieras som de uppgifter som dokumenterar en affärshändelse eller en vidtagen justering i bokföringen. En verifikation ska innefatta uppgift om när den har sammanställts, när affärshändelsen har inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör. Den ska också i förekommande fall innefatta upplysning om handlingar eller andra uppgifter som har legat till grund för affärshändelsen samt var dessa finns tillgängliga.

Ett syfte med en verifikation, exempelvis en faktura, är att den ska göra det möjligt att identifiera en affärshändelse och kontrollera att den blir grund- och huvudbokförd. Andra syften är att säkerställa att det finns bevis för att en viss affärshändelse har inträffat och att det finns tillförlitlig dokumentation om dess innebörd. En verifikation ska därför typiskt sett innehålla så mycket information att det är tillräckligt att ta del av själva verifikationen för att förstå vad som har hänt i företaget. För att förstå vad som hänt i företaget ska man alltså i princip inte behöva efterfråga ytterligare information från den som medverkat till affärshändelsen eller från den som har bokfört den.

4.1.2 Arbetsgivaravgifter och skatteavdrag

A-skatt

I samband med korttidsanställning av personal följer ett antal åtaganden för en arbetsgivare. Det innebär bland annat att:

- Betala ut lön till den anställde.

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

- Betala ut sjuklön till den anställde.
- Betala ut semesterlön med 12% på lönesumman.
- Betala arbetsgivaravgifter (ca 31%) på lönesumman.
- Dra preliminärskatt på utbetalda löner.
- Lämna arbetsgivardeklaration över utbetalda löner och förmåner.

Den som anställer eller anlitar en person som har A-skattsedel, det vill säga en löntagare, är i regel skyldig att göra avdrag för preliminär skatt och betala arbetsgivaravgifter på ersättningen för arbetet. Skyldighet att göra skatteavdrag gäller oavsett om den som anlitas är en juridisk- eller fysisk person. Skyldigheten att betala arbetsgivaravgift gäller endast för fysiska personer.

En förening måste betala arbetsgivaravgifter för den eller de personer som är anställda eller som föreningen köper tjänster av och som har A-skattsedel. Föreningen ska redovisa hela den kontanta bruttolönen och värdet av andra skattepliktiga förmåner samt kostnadsersättning, som inte är undantagen vid beräkning av skatteavdrag. Om ersättningen till en och samma anställd inte har uppgått till 1 000 kronor under inkomståret är föreningen inte skyldig att betala arbetsgivaravgift eller göra skatteavdrag.

Detta är den egentliga innebörden av A-skatt, det vill säga att uppdragsgivaren eller arbetsgivaren har ansvaret för den anställdes skatter och sociala avgifter.

F-skatt

Om den som anlitas har F-skatt fakturerar denne ett arvode till uppdragsgivaren och är sedan själv ansvarig för att betala in sina skatter och sociala avgifter. Detta gäller oavsett om personen har enskild firma, aktiebolag eller någon annan företagsform. Om det uppenbart är fråga om en anställning, får inte ett godkännande om F-skatt åberopas.

4.2 Särskilda villkor för stadsbidrag till studieförbund

Ett studieförbund ska ha en ansvarig styrelse och basen för verksamheten skall utgöras av studiecirkelverksamhet med gemensamma, planmässigt bedrivna studier.

I varje studiecirkel eller kulturaktivitet ska det finnas en ledare som är godkänd av en lokal studieförbundsavdelning.

Statsbidraget ska användas till att anordna verksamhet som har den inriktning som anges i förordningen. Ansvaret för anordnarskapet innebär att studieförbundet ska säkerställa att varje arrangemang som anordnas med stöd av, eller rapporteras som underlag för, statsbidrag följer statsbidragsvillkoren. Anordnaransvaret kan inte överlåtas till annan part. Studieförbundet kan genomföra sin verksamhet i samarbete med medlemsorganisationer och samverkanspartner. Att studieförbundet stöder ledares och medlemmars kunskapsutveckling med folkbildningens metoder är en viktig del av studieförbundens profil och identitet men statsbidraget får inte användas till ett allmänt verksamhets- eller organisationsstöd.

Studieförbundet ska bedriva en verksamhet där det tydligt framgår vid utlysande och genomförande, att studieförbundet är anordnare, säkerställa den pedagogiska kvaliteten i verksamheten, ansvara för planering, genomförande och uppföljning av folkbildningsverksamheten på arrangemangsnivå.

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

4.3 Inbetalningars redovisning hos Ibn Rushd

Ibn Rushd mottager medel från flera olika aktörer, exempelvis kommunbidrag, regionbidrag, projektbidrag och statligt bidrag från Folkbildningsrådet. Dessa medel bokförs som intäkt i Distrikt Väst och används därefter i Distriktet Västs verksamhet. Medel från en specifik givare är inte kopplade till en specifik utgift varför det inte heller går att kontrollera vad medel från en specifik givare använts till.

4.4 Utbetalningspolicy Ibn Rushd studieförbund

Ibn Rushd har en utbetalningspolicy³ avseende utbetalning av förstärkningsstöd, härefter kostnadsersättning, och arvodering/lön till cirkelledare eller annan uppdragstagare.

Policyn innehåller utbetalningsriktlinjer för kostnadsersättningar, tillgänglighetsbidrag, kostnader för övriga arrangemang och kostnader i projekt. Avseende kostnadsersättning går bland annat följande att utläsa:

”Statsbidraget ska endast användas till studieförbundets kostnader som är direkt förbundna med folkbildningsverksamheten. I verksamhetssamarbeten med föreningar kan Ibn Rushd betala verksamhetsrelaterade kostnader direkt eller ersätta samverkande organisation för kostnader, som är direkt knutna till folkbildningsverksamheten. En överenskommelse om kostnadsersättning ska dokumenteras i verksamhetsavtalet. Kostnadsersättning till samverkande organisation ska stå i relation till redovisade kostnader och kunna verifieras vid en granskning. Verifikation innebär att man ska kunna styrka kostnadsunderlagens riktighet.”⁴

Policyn innehåller också en instruktion hur kostnadsunderlag skall kvalitetssäkras. Vidare innehåller policyn en stor mängd instruktioner och vägledningar.

Policyn innehåller även instruktion avseende ersättning till cirkelledare och uppdragstagare och avslutas med en beskrivning av utbetalningsprocessen.

Kostnadsersättning kan ges för följande kostnader enligt utbetalningspolicyn:

- Böcker/filmer som använts i arrangemanget
- Kopiering av studiematerial
- Scenografi/kostym/mask
- Hyra av teaterteknik/filmteknik
- Lokalhyra - ersättning ska vara i relation till den omfattning lokalerna använts till folkbildningsverksamheten. Ibn Rushd ger inte ett allmänt lokalstöd till samverkansparter.
- Ledararvode – betalas ut direkt till cirkelledaren utan krav på kvitto eller andra verifikationer. Skatt och sociala avgifter dras från ersättningen.
- Tillgänglighetsanpassning av verksamhet för enskild individ (Se avsnittet Tillgänglighetsbidrag)

³ Utbetalningspolicy Ibn Rushd studieförbund, 2020-06-09, träder ikraft 1 september 2020.

⁴ Utbetalningspolicy Ibn Rushd studieförbund, 2020-06-09, träder ikraft 1 september 2020.

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

Kostnadsersättning för distansverksamhet kan ges för följande kostnader:

- Studiematerial som använts i arrangemanget
- Kopiering av studiematerial Obs! Digital spridning av scannat upphovsrättskyddat material är inte tillåtet enligt studieförbundens kopieringsavtal (<https://www.bonuscopyright.se/pages/Studieforbunden>). Papperskopior kan användas, men deltagare kan inte få digitala kopior av scannat material. Ett godkänt alternativ är att använda material som redan finns tillgängliga digitalt.
- Scenografi/kostym/mask
- Hyra av teaterteknik/filmteknik
- Ledararvode
- Tillgänglighetsanpassning av verksamhet för enskild individ (Se avsnittet Tillgänglighetsbidrag)
- Lokalhyra - om verksamheten sker genom en kombination av fysiska och distansträffar och de fysiska träffarna sker i lokalen, eller om ledaren utgår från föreningslokalen för att driva arrangemanget.
- Teknik för att driva distansverksamhet
  - Datorer och läsplattor - Ibn Rushd kan låna ut den utrustning som krävs för att driva verksamhet på distans, vi kan dock inte ersätta kostnader för inköp av kapitalvaror.
  - Internetuppkoppling - Ibn Rushd kan stå för en rimlig del av kostnader för internetuppkoppling. Ibn Rushd kan även ersätta en rimlig del av abonnemangskostnaden för föreningsmobiler som används för att ansluta till internet för att bedriva verksamhet digitalt. Ersättningen ska stå i relation till verksamhetens omfattning.
  - Digitala kommunikationsverktyg/forum - Ibn Rushd kan antingen låna ut forum till cirkelledare, eller ersätta kostnader då en förening införskaffar ett forum för att driva distansverksamhet.

4.4.1 Ersättning till cirkelledare och uppdragstagare

Objektanställning

En objektanställning ska tillämpas för cirkelledare med mindre än 480 undervisningstimmar per år. För det fall att cirkelledaren arbetar mindre än 270 undervisningstimmar per år bestämmer arbetsgivaren lönen. Lägsta lönen uppgår till 168 kronor per undervisningstimme om cirkelledaren arbetar minst 270 undervisningstimmar per år⁵.

Anställningsavtalet ska enligt policyn utgöras av anställningsformuläret för objektanställningen tillsammans med närvarolistan för cirkeln. Det är distriktets kvalitetshandläggare som ansvarar för att registrera anställningen i personregistret, där anställningsform, anställningsdatum det vill säga datum för första träffen i cirkeln, timlön

⁵ 150 kronor per undervisningstimme exklusive semesterersättning

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

och skattesats ska framgå. Detta ska ske när det har beslutats att en cirkelledare ska anställas och anställningsformuläret har fyllts i. Anställningsavtalet måste vara skriftligt och ingen utbetalning får ske innan detta är klart.

Visstidsanställning cirkelledare med tim- eller månadslön

Cirkelledare som arbetar mer än 480 undervisningstimmar per år ska inneha en vistidsanställning. Detta kan ske om man redan vid anställningsförfarandet planerar att cirkelledaren ska arbeta mer än 480 timmar och personen exempelvis har stöd från Arbetsförmedlingen.

Det är distriktschef som upprättar dessa anställningsavtal och anställningstiden sammanfaller med den period som cirkeln är planerad att pågå. Arbetar cirkelledaren heltid och längre än tre månader har denne rätt till 26 dagars semester. Har cirkelledaren arbetat minst 14 dagar i följd har denne rätt till sjuklön.

När anställningsavtal är skrivet ansvarar distriktets kvalitetshandläggare för att registrera information om anställningen i personregistret i Gustav. Detta måste ske innan utbetalning.

Arvodering av uppdragstagare

Ett arvode utgår till en person som levererat ett uppdrag. Uppdragets karaktär och omfattning bestäms i förväg av parterna, likaså ersättningen för uppdraget. Uppdraget är inte kopplat till antalet deltagare. Ett uppdragsavtal ska upprättas där uppdragets karaktär framgår. Arvodering ska inte tillämpas för cirkelledare. Cirkelledare är antingen *Objektanställda* eller *Visstidsanställda*.

Exempel på uppdrag:

- Överenskommelse om att en person under en kulturdag ska utföra ansiktsmålning på barn.
- Överenskommelse om att en artist ska medverka på ett kulturprogram.
- Överenskommelse om att en uppdragstagare ska ta fram ett studiematerial, skapa affischer eller städa en lokal.

5 lakttagelser från utredningen

5.1 Kostnadsersättningar till föreningarna

Distrikt Västra har uppgivit att man under år 2019 har betalat ut kostnadsersättningar till föreningar tillhörande Göteborgs kommun uppgående till 871 500 kronor. Motsvarande utbetalningar avseende år 2020 uppgår till 76 671 kronor. Enligt huvudboken har utbetalningar av kostnadsersättningar bokförts som förstärkningsstöd, vilket enligt Distrikt Västra är samma sak som kostnadsersättning.

De verifikationer som ligger till grund för utbetalningarna består av en utbetalningsorder samt ett sammanställning avseende den anlitate föreningens genomförda verksamheter såsom studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet samt kulturprogram. Inga fakturor, hyresavier etc. som visar vad föreningarnas kostnader utgörs av, finns som underlag till utbetalningarna i bokföringen. Istället har Distrikt Västra försett KPMG med de fakturor efter att vi efterfrågat de underlag som ska ligga till grund för utbetalningarna för respektive förening. För merparten av föreningarna är det ett flertal fakturor som föreningarna ska ha fått viss ersättning för. Hur stor del av varje faktura som föreningen har fått ersättning för framgår inte utan endast ett totalt belopp. Distrikt Västra gör en egen bedömning av vad som ska ersättas utifrån egna kriterier, rimlighetsbedömningar och föreningens typ av verksamhet. KPMG har inte fått del av den bedömningen.

Nedan följer en genomgång av föreningarna och de underlag som finns avseende föreningarnas insända kostnadsunderlag för vilka ersättning har utbetalats.

5.1.1 Afrikas horn föräldrar och ungdomar

Föreningen har enligt Distrikt Västra erhållit totalt 40 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att två utbetalningar har gjorts under 2019 uppgående till totalt 37 000 kronor och att 3 000 kronor har utbetalats i januari 2020. Underlagen som föreningen ska ersättas för avser lokalhyra enligt nedan.

Period	Kostnad	Belopp SEK
feb – april 2019	Lokalhyra 4 073 SEK/mån	12 219
juli – dec 2019	Lokalhyra 4 154 SEK/mån	24 924
feb – juni 2020	Lokalhyra 4 154 SEK/mån	20 770

Vid granskning av underlagen har framkommit att ett underlag synes vara ändrat och har använts vid två tillfällen.

Av föreningens egen ekonomiska redovisning för 2019 framgår att 45 000 kronor ska ha erhållits från Distrikt Västra.

5.1.2 Ahslusunna Waljamaaca förening i Göteborg

Föreningen har enligt Distrikt Västra erhållit totalt 37 000 under 2019 samt 5 827 kronor under 2020. Av bokföringen framgår att två utbetalningar har gjorts under 2019 uppgående till totalt 25 000 kronor och att 12 000 kronor har utbetalats i januari 2020. Gällande beloppet 5 827 kronor som föreningen ska ha erhållit år 2020, finns det en utbetalningsorder till föreningen på beloppet enligt huvudboken för år 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad	Belopp SEK
jan – april 2019	Lokalhyra 10 407 SEK/mån	41 628
okt – nov 2019	Lokalhyra 10 407 SEK/mån	20 814
okt 2019	El-faktura	245
jan 2020	Lokalhyra 10 668 SEK/mån	10 668
april 2020	Bredband	407
april 2020	Lokalhyra 10 668 SEK/mån	10 668

Av föreningens egen ekonomiska redovisning för 2019 framgår att 20 000 kronor ska ha erhållits från Ibn Rushd.

5.1.3 Almadinah Akademi

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 30 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att en utbetalning har gjorts under 2019 på 20 000 kronor och att 10 000 kronor har utbetalats i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp (SEK / Euro)
Jan 2019	Uppgift saknas på underlag	Euro 1 510,53
April 2019	Kontorsmaterial	SEK 1 010
Maj 2019	Lokalhyra	SEK 2 975
Sep 2019	Kontorsmaterial	SEK 821

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

Okt 2019	Uppgift saknas på underlag	Euro 398,56
Okt 2019	Uppgift saknas på underlag	Euro 256,98
Dec 2019	[Inlagd order på] Laserskrivare	SEK 3 469

Beloppen avser både kronor och euro. Summan avser totalt ca 30 000 kronor. Det kan noteras att inköp gjorda från annat land via internet ej är översatta varför det inte framgår vad som avses. Ett underlag avseende laserskrivare i december utgörs endast av en inlagd order.

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

5.1.4 Amaneti Kulturföreningen

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 5 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att beloppet har betalats i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningen:

Period	Kostnad	Belopp SEK
Okt – dec 2019	Lokalhyra 2 486 SEK/mån	7 458

Av hyresavierna framgår att hela hyresbeloppet är avräknat (*"Varav delbetald"*) varje månad varför belopp att betala uppgår till 0 kronor på avierna och inbetalningskortet är makulerade. Inget underlag finns som visar att föreningen har betalat hyran, när det har skett eller på vilket sätt. Det finns inte heller något hyreskontrakt bland föreningens handlingar utan endast en handling från 2014 där det framgår att föreningen övertar ett visst kontrakt på adressen i fråga från en annan förening samt att hyresvärden har godkänt det. Kontrakt där hyresbelopp och andra villkor framgår har inte visats.

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

5.1.5 Ayaamaha Förening

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 13 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att beloppet har betalats under 2019.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad	Belopp SEK
Feb – april 2019	Lokalhyra 4 835 SEK/mån	14 505

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

5.1.6 Dalsan Föreningen i Göteborg

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 76 000 kronor under år 2019 samt 9 986 kronor år 2020. Av bokföringen framgår att två utbetalningar har gjorts under 2019 uppgående till totalt 76 000 kronor. Gällande beloppet 9 986 kronor som föreningen ska ha erhållit år 2020, finns det en utbetalningsorder till föreningen på beloppet enligt huvudboken för år 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Dec 2018	El lokal, 2 st anläggnings id	1 362
Feb – dec 2019	Lokalhyra 7 001 SEK/mån	42 006
Mars & juni 2019	El lokal, 2 st anläggnings id	3 385
Jan – mars 2020	Lokalhyra 7 209/mån	21 627
April – juni 2020	Lokalhyra 9 032/mån	27 096

Av underlagen avseende hyran 2019 framgår att endast 6 hyresavier ska betalas av föreningen. På övriga framgår ”betalt belopp/kvittning -7 001” samt ”Totalt belopp att betala 0”. Inbetalningskortet som bifogats dessa hyresavier är makulerade. Det synes därför vara oklart huruvida föreningen har haft den kostnad som de erhållit ersättning för samt när dessa kostnader i sådana fall har betalats.

Av föreningens egen ekonomiska redovisning för 2019 framgår att 97 730 kronor ska ha erhållits från Ibn Rushd.

5.1.7 Islamiska Föreningen i Bergsjön

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 30 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att beloppet har betalats i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Feb 2019	Lokalhyra 9 179 SEK/mån	9 179
April – sep 2019	Lokalhyra 9 179 SEK/mån	55 074
Feb 2020	Lokalhyra 9 325 SEK/mån	9 325

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

5.1.8 Islamiska Kulturföreningen i Göteborg

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 145 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att två utbetalningar har gjorts under 2019 uppgående till totalt 125 000 kronor och att 20 000 kronor har utbetalats i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Aug 2019	Kantning av 13 st mattor	9 800
Dec 2018	Lekland	1 352
2019	Lokalhyror olika lokaler	159 474
2019 – 2020	Elkostnader flera lokaler	19 624
Jan-april 2020	Lokalhyror	60 860

Av föreningens egen ekonomiska redovisning för 2018 och 2019 framgår att det totalt ska ha erhållits 225 000 kronor från Ibn Rushd. Det är inte specificerat hur mycket som är erhållet för respektive år.

5.1.9 Islamiska Sunni center

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 25 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att beloppet har betalats i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Okt 2019	Kostnad brandsäkra lokal	29 636

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

5.1.10 Islamiskt Centrum i Göteborg

Föreningen har enligt Distrikt Västra erhållit totalt 130 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att fyra utbetalningar har gjorts under 2019 uppgående till totalt 130 000 kronor.

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

Av föreningens egen ekonomiska redovisning för 2019 framgår att 98 650 kronor ska ha erhållits från Ibn Rushd.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Apr - jun 2019	Lokalhyra kvartal 2	137 172
Jul - sep 2019	Lokalhyra kvartal 3	136 293

5.1.11 Koran läsare föreningen i Göteborg

Föreningen har enligt Distrikt Västra erhållit totalt 80 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår det att ett belopp på 65 000 kronor har betalats ut under 2019 och att 15 000 kronor har betalats ut i januari 2020.

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Maj 2019	Ipads, 2 792 SEK/st	41 880
Juni 2019	Lokalhyra	25 000
Okt 2019	Böcker	20 823,70
Okt 2019	Dator & tillbehör	9 171

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

Det har noterats att lokalhyran har betalats till Sveriges muslimska stiftelse. Se nedan om Sveriges muslimska stiftelse.

5.1.12 Lale Kvinnoförening

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 40 000 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att beloppet har betalats i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
--------	------------------	------------

Särskild granskningKPMG AB
2020-12-03

Jan – Jul & Sep 2019	Lokalhyra 12 456 SEK/mån	99 648
-------------------------	--------------------------	--------

Vad avser underlagen ovan har det noterats att 62 280 kronor, vilket motsvarar fem hyresbetalningar, ska ha betalats kontant. Inga underlag som visar hur betalningen möjliggjorts har erhållits och inte heller något hyreskontrakt. Fakturorna saknar hänvisning till ett hyresavtal och referenspersoner saknas.

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

5.1.13 Motivera

Föreningen har enligt Distriktet erhållit totalt 14 500 kronor under 2019. Av bokföringen framgår att beloppet har betalats i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Okt 2019	Kontorsmaterial	14 531
Jan 2020	Kontorsmaterial	
Jan - jun 2020	Kvartalsavgift	3 003
Feb - maj 2020	Bredband	2 670

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

5.1.14 Somaliska Kultur Center

Föreningen har enligt Distrikt Västra erhållit totalt 67 500 kronor under 2019 och 15 461 kronor under 2020, dvs. totalt 82 961 kronor. Av bokföringen framgår att fyra utbetalningar har gjorts under 2019 uppgående till totalt 71 000 kronor samt en utbetalningsorder till föreningen på 15 461 kronor under 2020, dvs. totalt 86 461 kronor.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Jan 2019	Bredband	724
Jan & okt 2019	EI	1 474

Särskild granskning
KPMG AB
2020-12-03

Jan & mar & apr 2019	Elnät	2 475
Feb - jul 2019	Lokalhyra 8 098 SEK/mån	48 588
Mar - jun 2019	Lokalhyra 5 420 SEK/mån	21 680
Mar - jun 2019	Bredband 664 SEK/mån	2 656
Jun - jul 2019	Elnät	1 763
Aug - sep 2019	Lokalhyra 5 420 SEK/mån	10 840
Aug & nov - dec 2019	Bredband 664 SEK/mån	1 992
Sep – okt & dec 2019	Elnät	2 176
Sep & dec 2019	Lokalhyra 8 098 SEK/mån	16 196
Nov - dec 2019	Lokalhyra 5 420 SEK/mån	10 840
Mar - apr 2020	Bredband 664 SEK/mån	1 328
Mar - maj 2020	Lokalhyra 5 420 SEK/mån	16 260
April 2020	Elnät	749
April 2020	EI	725

Av föreningens egen ekonomiska redovisning för 2019 framgår att 71 000 kronor ska ha erhållits från Ibn Rushd.

5.1.15 Somaliska ungdoms utvecklingsföreningen

Föreningen har enligt Distrikt Västra erhållit totalt 89 000 kronor under 2019 och 45 397 kronor under 2020. Av bokföringen framgår att tre utbetalningar har gjorts under 2019 uppgående till totalt 81 000 kronor och att 8 000 kronor är utbetalda i januari 2020.

KPMG har inte kunnat verifiera utbetalningen om 45 397 kronor som ska ha skett under 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
--------	------------------	------------

Särskild granskning
KPMG AB
2020-12-03

Jan - nov 2019	Lokalhyra [olika belopp varje månad, ibland flera avier samma månad]	25 845
Jan - jun 2019	Kvartalshyra 1, 2 16 752 SEK/kvartal - makulerade	
Maj 2019	Symaskin	4150
Sep 2019	EI	172
Sep 2019	Elnät	403
Jul - sep 2019	Kvartalshyra kvartal 3	16 752
Jan - jul 2020	Lokalhyra 10 500 SEK/mån	73 500

Av föreningens ekonomiska redovisning för 2019 framgår att 89 000 kronor ska ha erhållits från Ibn Rushd.

5.1.16 Sveriges muslimska stiftelse

Stiftelsen har enligt IR erhållit totalt 50 000 kronor under 2019. Enligt bokföringen ska 50 000 kronor ha utbetalats till föreningen i januari 2020.

Av nedan framgår de underlag som har redovisats avseende kostnadsersättningar:

Period	Kostnad avseende	Belopp SEK
Juli 2019	Kopieringspapper	4 077
Mars - juni 2019	Skrivare/kopiator enligt avtal	5 530
Mars 2019	Hyra dator enligt avtal	2 334
April 2019	Fjärrvärme	29 034
Mars & dec 2019	EI	6 008
Dec 2019	Faktura avseende deltagaravgift kulturdagar	20 000

Fakturan avseende deltagaravgift ovan avser en utställd faktura från Stiftelsen till Ibn Rushd Distrikt Västra för deras deltagande i kulturdagarna den 25 – 26 december 2019 uppgående till 20 000 kronor.

KPMG har inte erhållit någon ekonomisk redovisning från föreningen varför en avstämning inte är möjlig att göra.

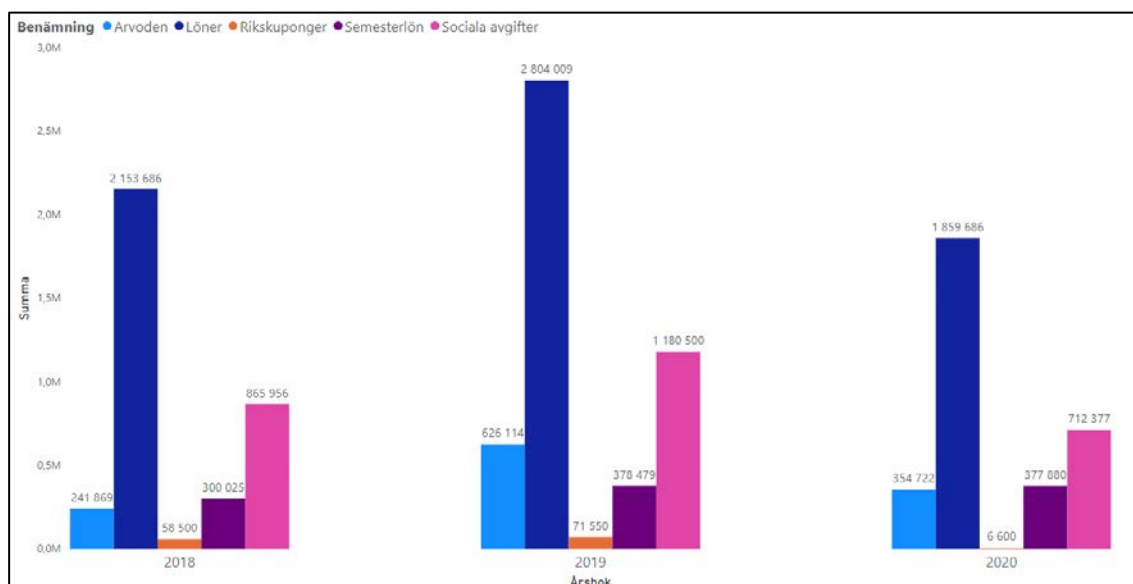
5.2 Löner och arvoden

5.2.1 Allmänt om lönekostnader och anställda

Enligt Distrikt Västras huvudbok för 2018 uppgår utbetalda löner till 2 153 686 kr och arvoden till 241 869 kr. Utöver dessa poster har det bokförts semesterlön på 300 025 kr, sjuklön samt rikskuponger på 58 500 kr.

I huvudboken för 2019 syns en ökning i alla dessa poster. Bland annat uppgår löner till 2 804 009 kr, arvoden till 626 114 kr, semesterlön till 378 479 kr, sjuklön till 17 702 samt rikskuponger till 71 550 kr.

I huvudboken för 2020 innehåller uppgifter fram till 2020-09-30. Fram till det datumet syns en liknande uppgång som för 2019 jämfört med 2018, bortsett rikskuponger. Löner uppgår till 1 859 686 kr, arvoden till 354 722 kr, semesterlön till 377 880 kr, sociala avgifter till 712 377 kr och rikskuponger till 6 600 kr.

Distrikt Västra har till utredningen lämnat en sammanställning där det framgår att man haft 50 anställda under år 2018, samt vilken typ av anställning som respektive anställd haft. Av sammanställningen framgår att man har haft nio fast anställda personer under året, så kallade tillsvidareanställningar, en projektanställd samt en visstidsanställd. Övriga har varit uppdragsanställda cirkelledare förutom fem personer som erhållit arvode, vilket inte uppges ha varit för att leda cirklar. Dock har det uppgivits att även cirkelledarna har fått arvode. Av den fast anställda personalen har sju arbetat heltid och två deltid. Se specificering av anställda nedan.

Anställningsform eller uppdrag	Antal	Kommentar
Tillsvidare	9	7 arbetar 100 %, övriga arbetar 75 respektive 50 %

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

Projektanställd	1	
Visstid	1	Arbetar 100 %
Uppdragsavtal (Cirkelledare)	34	En cirkelledare har 150 kr/timme, övriga får arvode
(Arvode)	5	Uppgift om anställningsform saknas
Totalt antal anställda:	50	Totalt utbetalda löner: 2,7 miljoner kronor

---

5.2.2 Avstämning av kontrolluppgifter

Under år 2018 och 2019 har Distrikt Västra, såsom kontanta ersättningar, bokfört kostnader för utbetalda löner, arvoden, semesterlön och sjuklön. Personalen har enligt uppgift i årsbokslutet varit anställda av Kansliet och kontrolluppgift ska ha lämnats till Skatteverket från den föreningen. KPMG har erhållit underlag från Ibn Rushd som uppger att dessa ska utgöra lämnade kontrolluppgifter till Skatteverket för 50 anställda verksamma i Distrikt Västra för år 2018. Vid avstämning mellan kontrolluppgifter och bokföring av ersättningar, i form av bland annat löner och arvoden, kan konstateras att dessa belopp överensstämmer med redovisade kontrolluppgifter till Skatteverket som KPMG erhållit från Ibn Rushd vad avser år 2018.

Under år 2019 har motsvarande avstämning gjorts av KPMG avseende löner och arvoden utbetalade under året. En kontrolluppgift skall upprättas med tillämpning av kontantprincipen, detta innebär att det är den utbetalda bruttolönen och de förmåner som kunnat disponeras av den anställde under inkomståret som skall anges på kontrolluppgiften.

Vid avstämningen har det framkommit en differens bestående av en högre bokförd kostnad för utbetald bruttolön jämfört med vad som redovisats i kontrolluppgift till Skatteverket, enligt Distrikt Västras egna uppgifter. Differensen uppgår till ca 496 000 kronor. Den kontanta bruttolönen har enligt huvudboken uppgått till ca 3 826 000. Redovisade kontrolluppgifter till Skatteverket för 51 anställda uppgår ca 3 330 000 kronor.

5.2.3 Arvoden utbetalda av Distrikt Västra

Kostnader för utbetalda arvoden har bokförts på konto 7020. Bokförda arvoden uppgår år 2019 till ca 626 000 kronor. Enligt huvudboken utgörs merparten av transaktionerna på kontot av avräkningar, "Avräkning Kansliet", där det av underliggande verifikation, som utgörs av en bokföringsorder, inte framgår vem eller vilka som har erhållit ett arvode eller vad arvodet avser. Resterande tio poster avser leverantörsfakturer, enligt texten i huvudboken. Dessa bokförda belopp uppgår sammanlagt till ca 129 000 kronor. Leverantörerna är privatpersoner och vissa av dem har, enligt kontrolluppgifterna till Skatteverket, erhållit lön från Kansliet under år 2019.

Verifikationerna, som ligger till grund för de tio poster som uppges vara fakturer, utgörs av ett arvoderingsunderlag där arvoderingsmottagare, arvoderingsuppgifter, uppdragsbeskrivning och uppdragsgivare framgår. Till arvoderingsunderlaget har det i flertalet fall även bifogats ett uppdragsavtal mellan personen, uppdragstagaren, och Ibn Rushd Distrikt Västra, uppdragsgivaren. Till vissa verifikationer har det även bifogats en

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

arvodesrapport där avslutade studiecirklar framgår, inklusive uppgifter om antalet timmar, namn och cirkelnummer, antalet deltagare samt ledare för studiecirkeln.

5.2.3.1 Uppdragsavtal upprättade av Ibn Rushd, Distrikt Västra

Uppdragsavtalen som ligger som underlag för bokförda arvoden synes vara upprättade av Distrikt Västra, vilket i samtliga fall uppges vara uppdragsgivare i avtalen. KPMG kan, efter kontroll mot Skatteverkets register, konstatera att ingen av uppdragstagarna har F-skattsedel.

Nedan följer en beskrivning av ett urval av verifikationerna, samt vad som avses i uppdragsavtalen.

Skriva en teaterpjäs och studiecirklar

Ett uppdragsavtal daterat den 2019-07-16, är benämnt "Uppdragsavtal cirkelledare". Uppdraget är tidsbegränsat fr.om. den 2019-07-10 t.o.m. den 2019-12-30 och påbörjas den 2019-07-12. Under arbetsuppgifter framgår följande:

"Arbetsuppgifterna innehåller skrivandet av pjäs "räven i vår trädgård", framträdandet ska vara minst två gånger under Eid för alla samt i ett antal andra kommuner i Västra Götaland, men även två Studiecirklar i kommunerna Göteborg och Tjörn."

Av avtalet framgår under "Arvode" att regissören kommer att ersättas med 34 000 kronor i nettolön för sitt uppdrag genom insättning på personkonto i bank. Det framgår vidare att vid flera återkommande uppdrag inom samma uppgift ersätts uppdragstagaren efter det att sista uppdraget är utfört.

I bokföringen utgörs verifikationen av ett arvoderingsunderlag daterat den 2019-07-18 samt kopia av uppdragsavtalet. Av arvoderingsunderlaget framgår, under arvoderingsuppgifter, dels "Arvodering i brutto" vilket uppgår till 34 000 kronor, dels "Arvodering inklusive arbetsgivaravgift" vilket uppgår till 44 683 kronor. Arvodet är bokfört på konto 7020 den 2019-08-31. Bokfört belopp uppgår till 44 683.

Vid avstämning mot Ibn Rushd sammanställning över egen verksamhet återfinns två kulturprogram avseende teaterföreställning benämnd "Räven i vår trädgård". Vad avser Ibn Rushd egna genomförda studiecirklar under 2019 finns däremot ingen med anknytning till uppdragsavtalet med i sammanställningen.

Korrekturläsning

Ett uppdragsavtal omfattar att "ta fram förslag till etablering". Det uppges att det är "Timanställning" under uppdragets omfattning. Arbetsuppgifterna ska bestå av att korrekturläsa texten till materialet om samhällskunskap/orientering. Arvodet uppges vara 175 kronor "brutto (efter arbetsgivaravgifter och skatt)". Vidare uppges att antalet utförda timmar i uppdraget är 81 timmar.

Av arvoderingsunderlaget framgår att arvodering brutto uppgår till 14 175 kronor och att arvoderingen inklusive arbetsgivaravgift uppgår till 18 628 kronor, vilket motsvarar det arvode som bokförts på konto 7020.

Musikuppträdande

Två uppdragsavtal som avser musikuppträdande under år 2018 utgör tillsammans med arvoderingsunderlag och arvoderingsrapporter underlag för utbetalningar i november 2019 om totalt 7 885 kronor, vilket uppges vara inklusive arbetsgivaravgifter. Av

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

arvoderingsrapporterna framgår att det ska avse ett kulturprogram i oktober 2019. Programmet finns inte med i Ibn Rushd sammanställning avseende egen verksamhet år 2019.

Föreläsare inom ett projekt

Avtalet är benämnt "Uppdragsavtal Föreläsare", men under uppdragets omfattning framgår att uppdraget innefattar att som cirkelledare leda sportaktiviteter inom ett projekt. Under arbetsuppgifter framgår att dessa består av 10,5 timmars arbete inom ett projekt. Arvodet ska uppgå till 500 kronor per studiecirkeltimme i bruttolön och insättas på personkonto i bank.

Arrangera och leda studiecirklar

Två uppdragsavtal har påträffats vilka båda avser att arrangera och leda två studiecirklar uppgående till totalt 54 timmar. Uppdragstagaren ska, enligt båda uppdragsavtalen, ersättas med ett arvode om 150 kronor per studiecirkeltimme i bruttolön vilket ska insättas på personkonto i bank. Enligt arvoderingsunderlagen för båda uppdragstagarna ska arvodering i brutto uppgå till 8 100 kronor och arvodering inklusive arbetsgivaravgift till 10 645 kronor. Enligt huvudboken har 10 645 kronor bokförts på konto 7020 för respektive cirkelledare.

Av en arvoderingsrapport, som är bifogad till verifikationen, framgår att de fyra cirkelarna ska vara slutrapporterade och att antalet timmar uppgår till 27 för varje cirkel. De fyra cirkelarna ingår i sammanställningen över Ibn Rushd egen studiecirkelverksamhet.

Leda och undervisa i ett språk

Även denna cirkelledare, som ska leda och undervisa i ett språk, har ersatts med ett belopp som uppges vara arvodering inklusive arbetsgivaravgifter. Även här har det bifogats en arvoderingsrapport där det framgår att cirkeln är avslutad. Vid kontroll framgår att studiecirkeln i fråga ingår i sammanställningen över Distriktets egna studiecirklar.

Leda cirklar i körer

Uppdragsavtal som cirkelledare, som har uppdrag att leda en cirklar i ungdoms- och vuxenkören. Cirkelledaren har ersatts med ett belopp som uppges vara arvodering inklusive arbetsgivaravgifter. Även här har det bifogats en arvoderingsrapport där det framgår att två cirklar är avslutade.

5.2.4 Arvoden i samband med egna arrangemang & events

Enligt huvudboken har det även på kontona 4810 och 4820, vilka benämns "Egna arrangemang av mindre art" respektive "Events", bokförts kostnader avseende utbetalda arvoden uppgående till 34 000 kronor respektive 32 000 kronor. Enligt verifikationerna avser kostnaderna arvoden överenskomna i uppdragsavtal tecknade av Distrikt Västra. Bland verifikationerna har det även här påträffats arvoderingsrapporter avseende studiecirklar.

KPMG har gjort vissa stickprovskontroller avseende uppdragstagarnas registrering för F-skatt. Det har då framkommit att det finns uppdragstagare som har registrerad F-skatt, men merparten synes inte vara registrerade enligt Skatteverket.

5.3 Studiecirklar och andra arrangemang

Distrikt Västra har redovisat i vilken omfattning den egna verksamheten har uppgått till under åren 2018 – 2019 vad avser genomförda arrangemang såsom annan folkbildningsverksamhet, kulturprogram samt studiecirklar. Nedan följer en sammanställning av antalet arrangemang samt antal timmar, för det fall att detta har uppgivits:

EGNA ARRANGEMANG	Antal 2018	Timmar 2018	Antal 2019	Timmar 2019
Annan folkbildningsverksamhet	27 st	479 h	6 st	31 h
Kulturprogram	58 st	-	30 st	-
Studiecirklar	19 st	340 h	36 st	1 740 h
TOTALT PER ÅR:	104 st	819 h	72 st	1 771 h

Enligt uppgift från Distrikt Västra har lön eller arvode som utgått till cirkelledare endast avsett studiecirklar inom den egna verksamheten. Ersättning till cirkelledare som avser studiecirklar och annan verksamhet som har bedrivits och arrangerats av de föreningar som erhållit kostnadsersättningar ska således inte ha ersatts av Distrikt Västra.

Av Distrikt Västras redovisning framgår ett unikt nummer, arrangemangsnummer, för varje enskild studiecirkel, folkbildningsverksamhet och kulturprogram. Vidare framgår när arrangemanget har startats och slutrapporterats.

KPMG har även erhållit motsvarande uppgifter avseende genomförda arrangemang för de föreningar samt en stiftelse, som Distrikt Västra har betalat ut kostnadsersättningar till under åren 2018 – 2019.

6 Analys av iakttagelser från utredningen

6.1 Arbetsgivarregistrering och bokföring av löner m.m.

Det är Kansliet som är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket och som har skyldighet att redovisa skatter och avgifter, göra skatteavdrag när lön utbetalas samt att betala arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaren ska även upprätta ett anställningsavtal som dikterar lön, eventuella förmåner eller andra ersättningar som den anställda ska få för utfört arbete. Vidare behöver en arbetsgivare ta reda på vilken skattetabell som gäller samt om den anställda har A-skatt.

Distrikt Västra är inte registrerad som arbetsgivare, men har bokfört personalkostnader som om personalen varit anställd i föreningen, trots att det i årsbokslut anges att all personal är anställd av Kansliet, och att det är Kansliet som är registrerad arbetsgivare och den part som redovisar löner och avgifter till Skatteverket. Det torde även vara Kansliet som betalar avgifter till skattekontot då det inte finns bokfört enligt Distrikt Västras huvudbok. Avräkningar har bokförts mellan Distrikt Västra och Kansliet, dock går det inte att med tillgängliga verifikationer följa vad som avses.

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

KPMG har inte fått ta del av anställningsavtal varför det inte kan fastställas vilken juridisk person som enligt avtal är arbetsgivare. I samband med granskning av bokförda arvoden har det emellertid påträffats uppdragsavtal där Distrikt Västra utgör uppdragsgivare och där uppdragstagen inte är registrerad för F-skatt. Detta talar för att Distrikt Västra i dessa kan anses vara arbetsgivare och därmed är skyldig att registrera sig som arbetsgivare, innehålla skatt och redovisa avgifter till Skatteverket. Av det räkenskapsmaterial som KPMG tagit del av går det inte heller att fastställa vilken juridisk person som har betalat ut ersättning för utfört arbete, vilket också har en avgörande betydelse för om ett arbetsgivarförhållande ska anses föreligga.

6.2 Utbetalda löner och arvoden

Kontroll av utbetalda löner och arvoden har varit svårt att genomföra då redovisningen innehåller en stor mängd överföringar och transaktioner mellan Kansliet och Distrikt Västra och där KPMG enbart har tillgång till redovisning från Distrikt Västra som i sin tur består av bokföringsordrar. Vi har inte heller kunnat verifiera motbokningar. Vi har inte heller haft tillgång till anställningsavtal för att verifiera löner.

6.2.1 Oredovisade löner och arvoden

Distrikt Västras bokförda kostnader för löner och arvoden avseende år 2018 överensstämmer med de kontrolluppgifter som KPMG har erhållit från Distrikt Västra och som ska avse de kontrolluppgifter som Kansliet ska ha deklarerat och lämnat till Skatteverket.

Vad avser år 2019 har det framkommit att Distrikt Västras bokförda kostnader för löner och arvoden överstiger de till Skatteverket redovisade ersättningarna i lämnade kontrolluppgifter med ca 496 000 kronor. Då verifikationerna i bokföringen, med undantag av tio utbetalda arvoden, inte innehåller tillräckliga underlag och uppgifter för att kunna bedöma vad som avses, går det inte att fastställa vad differensen består av eller vilka individer som har fått medel som inte har redovisats till Skatteverket. Arvodena är bokförda på konto 7020, vilket avser personal, varför det synes ska avse utbetalning av arvode till personer med A-skatt. Det innebär att arbetsgivaren, det vill säga den som betalat ut ersättningen, är skyldig att göra skatteavdrag och betala sociala avgifter på de bokförda utbetalningarna. Då inga fakturor eller andra underlag som talar för att det avser köp av tjänster, där F-skatt åberopas, har påträffats som underlag i bokföringen, torde beloppet betraktas som oredovisade löner.

För tio bokförda utbetalningar finns det emellertid underlag i form av arvoderingsunderlag som visar att Distrikt Västra såsom uppdragsgivare har anlitat och bokfört kostnad för arvode uppgående till totalt ca 130 000 kronor till ett antal uppdragstagare, som inte är registrerade för F-skatt. Dessa arvoden omfattas inte av de kontrolluppgifter som lämnats till Skatteverket.

6.2.2 Bokförda kostnader för event och arrangemang

Distrikt Västra har bokfört kostnader för event och egna mindre arrangemang. Av underliggande verifikation framgår vid ett flertal tillfällen att det kan vara fråga om en genomförd studiecirkel och att det är en uppdragstagare som genomfört den på uppdrag av Distrikt Västra. I flera fall har det konstaterats att arrangemanget inte finns med i sammanställningen över Distrikt Västras redovisning. Det unika arrangemangsnumret är

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

många gånger högre än de nummer som finns med i erhållen sammanställning. Det kan inte uteslutas att dessa arrangemang har redovisats i efterhand eller att underlaget på annat sätt inte överensstämmer med verkliga förhållanden.

Flera av de cirkelledare som enligt Distrikt Västra ska ha fått ersättning finns inte med i de kontrolluppgifter som har lämnats till Skatteverket, trots att de inte är registrerade för F-skatt, vilket innebär en skyldighet för utbetalaren att innehålla skatt och redovisa och betala sociala avgifter till Skatteverket. Det innebär att det finns en risk för att skatter och avgifter inte har betalats.

6.3 Studiecirklar och andra egna arrangemang

Vid granskning av de underlag som kan hämtas från det erhållna räkenskapsmaterialet, har framkommit att cirkelledare och andra uppdragstagare har fått ersättning för aktiviteter som inte finns med på Distrikt Västras sammanställning över årets egna arrangemang avseende år 2019.

Likaså finns det fler cirkelledare som ska ha ersatts för utfört arbete, än vad det finns redovisade cirklar. Någon matchning har inte gått att göra då Distrikt Västra inte medgivit en sådan kontroll med hänvisning till GDPR.

Då KPMG efterfrågat underlag som visar vilka personer som erhållit ersättning för bokförda arvoden samt vad dessa arvoden avser, har Distrikt Västra inkommit med vissa rapporter på avslutade studiecirklar som uppdragstagaren ska ha erhållit ersättning för. Rapporterna och underlagen är dock bristfälliga, det kan exempelvis saknas uppgift om arvodets storlek samt utbetalt belopp, och det går inte att koppla underlagen till bokföringen.

6.4 Kostnadsersättningar

6.4.1 Utbetalda kostnadsersättningar

Distrikt Västra har enligt egen uppgift utbetalat totalt 871 000 kronor i kostnadsersättningar till 15 st ideella föreningar samt en stiftelse i Göteborg under år 2019. Under år 2020 ska kostnadsersättningar ha utbetalats till fyra ideella föreningar med totalt 76 671 kronor.

Vid avstämning mot Distrikt Västras huvudbok, bankkontoutdrag samt erhållna återrapporteringsfiler, framgår att 871 000 kronor har betalats ut till de angivna mottagarna, men alla utbetalningar har inte gjorts under 2019. Ett antal mottagare har erhållit ersättningarna, eller delar av dem, i januari 2020. Kontroll har även skett att bank- eller plusgiro tillhör rätt organisation.

Vad avser år 2020 har kontroll skett mot Distrikt Västras huvudbok. En förening har erhållit totalt 4 000 kronor mer i ersättning än vad som uppgivits. En utbetalning uppgående till 45 397 kronor har inte kunnat verifieras med tillgängligt räkenskapsmaterial.

KPMG har av Distrikt Västra erhållit ekonomiska redovisningar eller förenklade årsbokslut från ett antal av föreningarna samt för stiftelsen. Vid genomgång av dessa har det framkommit att ett par av föreningarna har redovisat att de erhållit ett större

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

belopp än vad Distrikt Västra har uppgivit. KPMG kan inte uttala sig om huruvida det är korrekt då sökningar avseende ytterligare banktransaktioner inte har möjliggjorts.

Några föreningar har redovisat att de erhållit ett lägre belopp än vad Distrikt Västra har uppgivit. Det kan inte uteslutas att delar av de erhållna ersättningarna utelämnas från redovisningen i dessa föreningar. Det synes därmed föreligga en risk att delar av de utbetalda kostnadsersättningarna inte har kommit föreningens alla medlemmar tillgodo, avseende föreningarna i fråga.

6.4.2 Underlag till kostnadsersättningar

Distrikt Väst har enligt lämnade uppgifter utbetalat kostnadsersättningar utifrån egna riktlinjer och bedömningar, bland annat utifrån vilken verksamhet föreningen i fråga har drivit, andra interna kriterier samt efter en rimlighetsbedömning. Beroende på föreningens verksamhet kan Distrikt Västra anse att hela eller vissa delar av exempelvis en hyra ska ersättas. KPMG har inte erhållit någon insyn i hur bedömningen av underlag har gjorts och inte heller tagit del av avtalen mellan föreningarna och Distrikt Västra.

KPMG har granskat de fakturor och andra underlag som, tillsammans med föreningarnas verksamhet, ska ligga till grund för utbetalning av ersättning. Ett antal iakttagelser har gjorts:

- Fakturor och kvitton vilka avser inköp av kapitalvaror såsom dator, Ipad, symaskin etc. vilket strider mot Ibn Rushd egen utbetalningspolicy.
- Underlag har insänts som inte utgör kvitton eller fakturor utan endast orderbekräftelser eller beställningar.
- Fakturor avseende hyror där uppgifter saknas för att kunna bedöma kostnaden. Inget underliggande hyresavtal har funnits tillgängligt där uppgifter om yta, läge, hyresvillkor etc framgår.
- Hyresfakturor om betydande belopp som uppges vara kontant betalda och där uppgifter om läge, yta, övriga villkor etc saknas vilket gör att kostnaden inte kan bedömas samt att det saknas uppgift som visar hur betalningen har finansierats.
- En förening som erhåller kostnadsersättning av Distrikt Västra för hyra, vilken ska erläggas till en stiftelse som i sin tur erhåller kostnadsersättningar från Distrikt Västra. Stiftelsen har även fakturerat Distrikt Västra för deltagaravgifter i egna arrangemang samt för lokalhyra egen cirkelverksamhet.
- Fakturor har ersatts trots att de saknar specifikationer, saknas sidor eller ej framgår vad som avses.

7 Slutsats

KPMGs slutsatser baseras på analys av material som inkommit till och med den 27 november 2020.

Utbetalda löner och arvoden

De löner och ersättningar som har redovisats till Skatteverket avseende inkomstår 2019 överensstämmer inte med bokförda kostnader för löner och arvoden. Enligt årsbokslutet

Särskild granskning

KPMG AB
2020-12-03

är personalen anställd av en annan juridisk person, men har arbetat åt Distrikt Västra. Bokföringen består av avräkningar mellan föreningarna där underliggande verifikationer saknar information om vem som ska ha erhållit arvoden och för vad vilket gjort det svårt att verifiera transaktionerna. Affärshändelserna går därmed inte att bedöma. Det kan inte uteslutas att den oredovisade lönesumman uppgår till närmare en halv miljon kronor.

Studiecirklar och andra egna arrangemang

Under 2019 har Distrikt Västra i egen regi genomfört 36 studiecirklar samtidigt som löner enligt kontrolluppgift har utbetalats till totalt 51 anställda, varav 37 har varit cirkelledare enligt egen uppgift. Utöver det har Distrikt Västra såsom uppdragsgivare anlitat ett flertal uppdragstagare för att bland annat vara cirkelledare för den egna verksamheten och då underlag efterfrågats kring utbetalda arvoden har det redovisats cirklar som ej återfinns i den ursprungliga redovisningen granskningen tagit del av.

Kostnadsersättningar

KPMG kan konstatera att det förekommer brister vid utbetalningar av kostnadsersättningar. Utbetalningar har skett mot underlag som inte går att bedöma och det utgår ersättning för sådant som Ibn Rushds utbetalningspolicy ej tillåter. Det förekommer fall där föreningar som erhåller kostnadsersättningar inte har inkommit med ekonomiska redovisningar. Det finns också exempel där redovisning av lämnad ersättning ej överensstämmer mot föreningars redovisning av mottagen ersättning. Det har inte gått att kvantifiera dessa brister med den information och tid som funnits till förfogande för denna granskning.

Det går heller inte att kontrollera huruvida en rimlighetsbedömning av kostnadsersättningar kunnat göras då vi inte fått tillgång till nödvändig dokumentation.
